

Familjen libretto 3.0

68.556 tkn

Niklas 30 december 2015

Akt 1

Bananmagen	...03
Det brinner	...05
Sjukskriven	...06
Kloka frågor till pappa 1	...08
Räntan	...09
Barnlöshet	...10
Du lyssnar ju inte	...11
Bäverspetsen	...12
Ingen metod	...14
Pappa är bättre	...15
Rätten att uttrycka	...16
Hon drunknade	...17
Diska morotsskal	...18
Sätta en korg i skogen	...19
Kasta Skateboard	...20
Ni bara ammar	...21
Utsköld - autism 1	...22
Gult och behagfullt ljust	...23
Gränser och hot	...24
Inte normalt - autism 2	...25
Slag i kök	...26
Diagnosen - autism 3	...27
Snälla någon, Hur gör man?28
Bowlingklotet	...29
När jag var liten	...30
Aldrig blott en sanning	...32

Extra teman att kanske lägga till

Inte bjuden på fest på dagis.
 Prata över huvudet.
 Mobbad på dagis hudfärg. Tvätta bort.
 Mobiltelefon. Närvaron i kontakten.
 Fattigdom. Att inte ha råd.
 Syskonproblematik. Nytt syskon.
 Dagis. Skola. Problem personal.
 Dagis skola. Föräldrakontakter.

Akt 2

Huset i skogen	...34
Du haft det bättre utan oss	...36
Tycker inte om er son	...37
Förlossningsdrama	...38
Snälla, hur gör man	...39
Avbryt inte de vuxna	...40
Förlossningsskador	...42
De onda barnen	...43
Inte rättvist	...44
Babyblues	...45
Vi, där, nu	...46
Otroheten	...47
Dålig förälder	...48
Tre generationer	...49
Regler eller kaos	...50
Skilsmässogrälet	...52
Morgonkaos och väcka alla	...54
Sadistisk mat	...55
Kloka frågor till pappa Två	...57
Minecraft	...58
Tillit och kärlek	...62
Bara en månad	...63
Vågorna slår	...64

Struket

Stor flicka nu	...65
Tillåt mig skratta	...66
Ibland glömmer jag	...67
Bamsefar	...68
Uppdraget. Du skall vara...	...69

AKT 1

Bananmagen

Tema: Regler eller Kaos

Pappa och en dotter på fyra år:

Han

- Är du säker att du inte vill ha något mer?
- Jätte tusen säker.
- För när vi borstat tänder får du inte äta mer. Det vet du. Så tänk efter noga.

Hon tänker.

- Jag tä-ä-ä-änker. Magen tänker också. Noga.

Hon tänker ändå mer.

- Nej. Jag vill inte ha. Inte magen heller. Ingenting.
- Bra. Då går vi och borstar.

Lite senare ligger hon i sängen

- Godnatt då. Och sov vackra drömmar.
- Mmmm... Godnatt...

Fem minuter senare.

- Pappa. Pappa.

Pappa kikar in

- Ja, min ängel?
- Jag är hungrig. Jag vill ha banan.
- Men du var ju jättemätt.
- Jag vet men magen lurades.
- Du får lära dig att lyssna bättre på magen nästa gång, för nu blir det inget mer.
- Men...
- Nu får du sova så du orkar upp i morgon. Godnatt. Jag lämnar dörren på glänt.

Efter tre minuter

- Pappa. Pappa!
- Ja?
- Jag blir mörkrädd. Jag hörde något under sängen. Och så kurrar magen hela tiden. Banankurrar.

Pappan kommer in.

- Du vet att det inte blir någon banan.
- Men varför då?
- För att vi borstat.
- Vi kan borsta igen.

- Nu gör vi så här. Jag tänder den lilla lampan. Och så sätter jag på Madicken så kan du somna sen.
- Men pappa...
- Det kommer att bli så bra. Sov gott. Puss puss.
- Mmmm...

Flera minuter går

- Pappa, pappa, Jag kan inte höra Madicken.
- Har den stängt av sig?
- Pappa kom! Kom hit,
- Jag kommer.

Han kommer in till henne

- Pappa. Jag kan inte höra för att magen kurrar jättemycket.
- Men nu får du väl ge dig. Du måste sova. Du försöker ju inte ens.
- Det går inte. Jag måste ha banan. Måste, måste, måste. Jag kan inte sova annars. Det går inte. Jag har ont också. Här!

Hon pekar på magen. Hon börjar hulka lite.

- Okej. Okej. Kom så går vi till köket och gör banan och yoghurt.

Hon suger på tummen. Är lite sur.

- Jag hoppas bananmagen kan lugna sig nu. Den är på jättedåligt humör.
- Det hoppas jag med.

Kören:

- *Varför gav du efter så lätt?*
- Om jag hållit fast vid ett nej, hade det slutat med en maktkamp och efter en halvtimmes bråk hade hon fått sin banan ändå. Man måste välja sina strider.
- *Hur väljer man dem?*
- Det är som ett förhandlande. När det finns utrymme kan man släppa efter lite. När det inte går kan man istället vara tydligare. Det fungerar. Jag lovar.
- *Hmmmm...*
- Ett nej måste inte alltid vara ett nej.

Det brinner

Tema – Trauman.

Hon reser sig tungt. Han följer efter.

Han

– Vi var ensamma i huset. Vi såg genom fönstret...

De båda. Hon först.

- *Det brinner! Det brinner i skogen. Det är på väg mot oss.*
- *Jävlar. Det blåser hitåt.*
- *Titta! Vinbärsbusken.*
- *Det sprider sig!*
- *Fort. Vi måste plocka ihop saker.*
- *Fotona, albumen.*
- *Hennes nalle och snuttefilt. Den rosa ankan och hennes böcker.*
- *Datorn. Och hårddisken.*
- *Och alla hennes teckningar. Var är de?*
- *Gud vad röken kommer in. Vi måste skynda oss.*
- *Vi måste ta vanliga kläder också.*
- *Och hennes tjocka jacka.*
- *Skit! Titta i fönstret.*
- *Här. Släng ner den i väskan.*
- *Det brinner i äppleträden. Vi hinner inte.*
- *Vi hinner det vi hinner. Var är snuttefilten?*
- *Vilken tur att hon är på dagis.*
- *Titta gräset! Herregud.*
- *Jag tar din dator också. Var är hårddisken?*
- *Ingen aning! Vi måste ut. Nu!*
- *Kom!*

Paus

- *Vi kom tillbaks. En perfekt fyrkant där huset stått. Det var en fyrkant av förkolnat liv.*
- *Och så lukten...*

De sätter sig. Mellanspel.

Sjukskriven

Livspusslet, att orka

Han håller för öronen, blundar, böjer sig framåt. Snurrar sakta. En långsam aria.

- Slagen. Slagen. Ne-ed-slagen. Helt. Helt. Beslagen.
- Och y-yr, y-yr. Trött, trött, trött, trött, trött och yr.
- Jag orkar inte. Orkar inte. Är som en dimma. Sluter sig...
- A-a-a-a-...
- Sluter sig framför ögonen. Trycker och grumlar i huvudet. Av trötthet. Trötthet.
- Långsamt. Långsamt. Försöker göra allt långsamt.

Kören kommer in

– *Hallå! Hallå! När började detta?*

- Det började i somras. Ja, i våras. Sen började jag jobba igen. Det var stressigt. Var duktig som vanligt. Duktig.
- Men så kom det bara.... Jag kräktes, fick ont i kroppen, yrsel. Kräktes... Och sen bara helt slut. Det är en månad sedan. Jag är sjukskriven nu.

– *Vad säger, vad säger, vad säger läkarna?*

- Utmattningsdepression. Utbränd. De vill ge mig antidepressiva och sömnmedel. Men jag vill inte. Det fungerar inte. Man blir beroende och kan inte sluta. Jag har provat. Med tabletter under sexton år.

– *Men vad är det som händer, som händer?*

- Så fort det är för mycket. Tider att passa, flera saker på en gång. Människor, relationer. Det går bara inte...

– *Men kan du vila nu då? Vila nu?*

- Jag vet inte. Jag vill ju vara aktiv med barnen, göra mat, handla kläder och träna. Kolla mailen. Måla om i hallen. Och hålla kontakten med jobbet.

– *Men då vilar du ju inte på riktigt!*

- Nej. Men det är så svårt. Som förra veckan. Jag ville ta barnen på Liseberg. Såg verkligen fram mot det. Men när vi började göra oss i ordning... Det var bara stopp. Gick inte. Det är kroppen som säger stopp, inte tanken. Inte tanken... Men jag försöker.

fortsätter på nästa sida!

Den elaka rösten kommer in

– Ha! Du vågar inte stanna. Rädd för att inte va nån! Sliter dig sönder till botten går ur. Presterar och kämpar i ur och skur. Dina känslor är tunna. Dina tankar är dumma.

(Här kommer den sjukskrivne in samtidigt i ensemblesång. Se nedan.)

– Ha! Du försöker göra, rätt, rätt, rätt. Det finns för dig bara ett sätt, ett sätt: Var duktig, var duktig, var duktig och fin. Så slipper du kanske att lida pin.

– Ha! Så fortsatt bara att springa på i en jakt som aldrig tar slut. Aldrig tar slut om du inte: Tittar inåt, tittar neråt. Och stannar upp. Och hoppar av.

– Hoppar av. Hoppar av.

Den sjukskrivne sjunger samtidigt:

– Blir så less på all stress, på all hets. Blir så trött på all stress, all hets. I min kropp. Säger stopp. Inget hopp. Ingen topp.

– Blir så less på all stress, på all hets. Blir så trött på all stress, all hets. I min kropp. Säger stopp. Inget hopp. Ingen topp.

Trött på att simma. Simma i dimma. Som att svimma. Svimma.

Sen blir det samma sång som i början fast nu i kör

Han:

– Slagen. Slagen. Ne-ed-slagen. Helt. Helt. Beslagen.

– Och y-yr, y-yr. Trött, trött, trött, trött, trött, trött och yr.

– Jag orkar inte. Orkar inte. Är som en dimma. Sluter sig...

– A-a-a-a-...

– Måste sluta att alltid ta ansvar. Släppa taget och låta det bli som det blir.

– Kan blunda inåt, neråt. Stanna upp. Och hoppa av.

– Tänk på dig själv, på dig själv, på dig själv, på dig själv.

Rösten

– Hoppar av, av, av. Tar aldrig slut. Aldrig slut.

– Du måste ta det på allvar. Och titta inåt. Titta neråt. Stanna upp. Stanna upp.

– Jaaaa... Jaaaa...

– Behöver inte bevisa något. Du behöver inte det.

– Inåt. Neråt. Utåt. Uppåt.

– Stanna. Hoppa. Sluta nu!

– Tänk på dig själv, på dig själv, på dig själv, på dig själv.

Han sätter sig sakta ner igen.

Kloka frågor till pappa. Nummer ett.***Tema – Barnperspektivet - Barnet en individ.***

- Pappa. Varför är himlen blå?
- *Pappa, varför måste man dö?*
- Pappa, varför måste de sitta på gatan och tigga?

- *Pappa. Hur kan universum vara oändligt?*
- Varför är tanten med gula glasögon så tjock?
- *Varför tror fröken i skolan att gud finns?*
- Finns gud?
- *Varför lyser Jupiter så starkt?*
- Varför måste de drunkna när de flyr?
- *Varför är Lenas pappa ensam?*
- Varför finns det krig?
- *Kan hundar gråta?*

Räntan

Tema – Livspusslet

- Jag ringde banken igen. På väg hit. Kan du ge mig en blöja. Och han svarade faktiskt. Och pudret också.
- *Vad sade han?*
- Nu kommer mamma med blöjan och lyfter... Såååå. Att vi är viktiga kunder, och att de vill behålla oss.
- *Smörjer du in också?*
- Det är väl inte nödvändigt?
- *Han är ju alldeles röd?*
- OK. Ge hit. Men då sade han att vi har väldigt höga lån.
- *Det ser bra ut. Jag sätter på locket.*
- Nu kommer blöjan igen. Men om vi skall lägga om taket kan de tänka sig att höja.
- *Men gud så skönt. Sade han något om våra inkomster?*
- I och med att vi är två... Så, nu vänder mamma. Och här kommer benet i byxan. Ouiii. Och andra benet... Så är det inga problem så länge vi inte amorterar. Ge mig hans tröja.
- *Men pratade ni inte om räntan.*
- Det var det som var grejen. Här kommer armen, såja, fint. Och huvudet också. Först frågade han om vi vill ligga kvar i fonderna.
- *Ja, vad sa han.*
- Jo men de har ju gått riktigt bra för en gångs skull. Så visst. Ge mig strumporna. Tack. Vi stannar sade jag.
- *Och räntan.*
- Så åker foten långt in. Så ja... Han sade att det är fem år sen vi hördes senast och att det är väldigt lång tid. Och så andra foten.
- *Och?*
- Och så sänkte han räntan från två komma två till ett komma fem procent.
- *Det gör mer än tusen kronor i månaden.*
- Ja. Ge mig skorna.
- *Då kan vi låna till taket.*
- Visst. Nej, ta stövlarna istället. Det regnar.
- *Jag fattar inte hur du orkar.*
- *Vadå?*
- *Gå på baby-yoga efter en hel dags arbete.*

Barnlöshet

Tema – Att få barn

Hon och Kören

- *Du tar för givet att man bara kan åka till Danmark.*
- Men så är det ju?

- *Så har det inte alltid varit. Förr fick kvinnor själva ta ansvar.*
- Ansvar och ansvar.

- *Anser du att det är en rättighet för kvinnor att få barn?*
- Det vet jag inte. Men det är orättvist att det ibland är så svårt.

- *Borde inte du ha tänkt på detta när du var yngre?*
- Det kan man tycka, men jag var inte redo då.

- *Och nu skall du pröva på egen hand?*
- Jag blir väl tvungen. Men jag önskar jag kunde träffa någon.

- *Tycker du verkligen det är normalt att få barn när man är fyrtio?*
- Många får det idag...

- *Svara på frågan!*
- Det är kanske inte är så som naturen tänkt, men det samhälle vi skapat har ju fört oss dit hän. Och ja, då är det normalt. Jag kan inte se något annat.

Elaka kören:

*Det är fem gånger så svårt. För en äldre kvinna som du.
 Att bli gravid. Här och nu! Svårt, svårt, hårt, hårt.
 Du är faktiskt inte tjugo längre! Du måste fatta att det är sant!
 Jag skulle inte vilja ha en mamma som är en tant.
 Det kommer aldrig att gå. Du är för gammal och grå.
 Och det kommer att bli så ensamt, ensamt, ensamt...*

Du lyssnar ju inte!

Tema – Bli sedd. Bekräftad.

Om närvaro i kommunikation. Pappa kan göra olika saker. Men gärna sitta med mobilen i en eller två scener. Ligga och somna i en. Kanske läsa i en.

- Pappa titta!
- *Ja vad fint...*
- Du tittar ju inte. Titta!
- *Jättefint!*
- Men pappa...

- Pappa. Lyssna här.
- Do, do, do. Do, do, do... (Spelar lille katt på pianot)
- *Bra...*
- Jag är inte färdig... Do, do, do... (fortsätter)
- *Fint! Jättefint...*
- Men du lyssnar ju inte!

- Pappa. Se här.
- *Mmmm...*
- Pappa. Titta då.
- *Mmm... Fint...*
- Pappa! Du ser ju inte!
- *Jättebra...*
- Du sover ju!

- Pappa. Nu skall jag berätta.
- *Mmm...*
- Jomen så kom han, du vet i tvåan, på sin cykel och så...
- *Mm...*
- ...stoppa' han inte.
- *Jo...*
- Så han körde på mig. Så det var hans fel att...
- *Vad bra...*
- ...mitt bakhjul blev snett.
- *Bra...*
- Men pappa...

Kör: Ja. Det är ganska illa. Att låta den lilla, stå där stilla, sin tid förspilla, i er villa, tårar trilla för att hen aldrig är sedd. Och aldrig får se er gilla. Det hen gjort. Någon gång. Det hen gjort. Någon enda gång.

(Kören sjunger om sin melodi en vers till. Nu kommer pappan in med sitt svar,)

Solo: Jag måste ta hand om mig själv ibland. Då orkar jag mera sen. Jag har mina egna behov och vissa saker som måste göras. Då får barnen stå ut med att inte alltid få svar direkt. Någon gång ibland. Någon enstaka gång ibland.

Ja. Ibland måste pappa. Välja att sjappa, sitta och slappa, sluta att rappa,

Jag måste få vila. Och sluta pila, stressigt kila, ständigt ila, mellan febrila, ostabila

Eller så skall föräldern också ha ett rimord. Kanske vila, fila, ila, kila, lila, pila, sila, febrila, stabila, labila etc

Jag m

Bäverspetsen

Tema – Barnperspektivet, barnet en individ.

Pappan och barnet kommer ut genom porten. Han bär barnet men sätter nu ner honom.

- Nu orkar jag inte mer. Du får gå själv.
- Men det är säkert. Jag kan inte.
- Jodå. När vi är framme skall du få glass.

Pojken sätter sig på trottoaren.

- Jag vill inte ha glass. Det gör ont i knäet.
- Men sluta nu. Du är inte sjuk!
- Det är jag visst det! Jag slog benet på en bäverspets vid sjön igår. Den bara var där när vi lekte. Jättevass.
- Bävrarna gnager av träden. Då blir det så.
- Det gör jätteont. Knäet är alldeles löst. Det kommer att ramla av om jag går.
- Men du... Knän kan faktiskt inte ramla av...
- Jo. Känn här. Alldeles löst.

Pappan känner på knäskålen.

- Där ser du. Det är löst och kan ramla av!

Så sätter han sig bredvid pojken med raka ben.

- Känn nu på mitt knä?

Pojken känner.

- Det är ju löst! Har du också slagit dig på en bäverspets?
- Nej. Men knän är sådana. Det är inget fel på dig.

Pappa ställer sig och lyfter upp pojken.

- Nu skall du få pröva att gå försiktigt.

Sätter ned pojken. Pojken prövar försiktigt.

- Så. Så. Och ett till. Bra. (Eller bara musik.)

Pojken prövar sina ben mer bestämt..

- Och kan du hoppa också?

Pojken hoppar. Först trevande och sen i full blom.

- Vad bra.
- Det gör faktiskt inte ont längre.

De börjar gå igen.

Pappa sjunger.

*– Vi gå över daggstänkta berg, fallera, där bävern byggt ett hus och satt sin färg, fallera.
För vi skall på kalas med både glass och massa knas. Ja vi gå över daggstänkta berg, fallera.*

- Nu är vi snart framme hos Lisa.

– Pappa! Om knäet ändå ramlar av hamnar det kanske på knäkyrkogården. Då kan någon annan som tappat sitt knä hitta det där och så kan han sätta på det och så har han ett knä igen. Det är ju bra!

- Jättebra!

Ingen metod

Tema – Oron, skulden, tankarna

Föräldrar frågar. Kören svarar. (Åttondelar i jämnt flöde.)

- Skall vara tillåtande, uppmuntrande, stödjande. Sätta gränser, ställa krav, säga nej.
- Se till att tider och rutiner fungerar. Skall vara nära, stimulera, finnas där för dig. (*snabbare*):
- Lösa konflikter, våga säga stopp. Och alltid va' på topp, topp, topp, topp, topp...
- *Precis.*

- Menar ni att det inte finns en metod?
- *Ja. Det finns ingen metod!*
- Men hur kan man då veta vad man skall göra?
- *Det lär man sig.*
- Men finns det inget rätt eller fel?
- *Jo självklart gör det det.*
- Man vad är det då som är rätt?
- *Det känner du. Det är bara du som vet.*
- Men något måste du väl kunna ge mig!
- *Pröva dig fram. Var dig själv.*

- Trösta, lyssna, leda, följa, lugna, lära, bära, tolka, mata, somna, tvätta, lufta, träna, leka, sjunga, vagga, gosa, härma, fostra, sköta, älska, släppa, taget... Och ändå finnas där. (jämna åttondelar)
- *Ja. Bra!*

//Den gamla versionen

- Skall vara tillåtande, uppmuntrande, stödjande och sätta gränser, ställa krav, se till att tider och rutiner fungerar.
- Skall stimulera, och ge närhet, visa möjligheter, alltid finnas där när det behövs, och lämna frihet, vara tydlig och klar.
- //

Pappa är bättre***Tema – Barnperspektivet***

- Mamma! Jag måste säga en sak.
- Ja. Vad då?
- Jag har en väldigt bra pappa.
- Jag vet.
- Pappa är mycket snällare än du.
- Jo...
- Vet du! Jag kan faktiskt säga att jag har en väldigt bra pappa. Och att jag har en mamma som inte är lika bra.
- Men...
- Jag kan säga det för att vi lever i en demokrati. Det har vi läst i skolan. Annars är det diktatur.

Rätten att uttrycka

Tema – Bli sedd. Bekräftad.

Föräldrar. Kören

Förälder A

– Får man inget litet leende idag. Nähänä! Det var en barsk liten krabat.

Förälder B

– Nej men lilla vän. Det var inget farligt. Inte skall du gråta så. Hunden bara skällde lite. Kom! Vi sätter oss och läser, så glömmer vi bort den dumma hunden.

Förälder C

– Oj så arg man kan vara. Jag vet att din bror var dum, men han menade inte illa. Titta här istället... Här får du ta en glass så sätter vi oss med Minecraft, så får du visa vad du byggde igår.

Förälder D

– Usch vad dumt du ramlade. Men det var inte så farligt. Kom här, så spelar vi piano. Så glömmer vi den dumma gråten.

Kören

- *Varför hindrar ni barnen?*
- *Vi hindrar dem inte. Vi tröstar.*
- *Skitsnack. Ni avleder och avvisar det de vill säga.*
- *Vi vill bara att de skall bli glada igen.*
- *Precis. Det är den enda känsla ni kan tillåta. Leende, söta och glada barn.*
- *Det är inte sant!*
- *Om de är ledsna och gråter, sorgsna, inbundna, arga, uppspelta. Då är det fel. Då försöker ni hindra dem.*
- *Men vi vill ju att de inte skall fastna i...*
- *Tyst! Ni tror att, stoppar ni barnets uttryck, hjälper ni barnet bli av med känslan.*
- *Ibland kan det vara...*
- *Det är inte sant! Det är precis tvärtom.*
- *Jo kanske...*
- *Så skärp er och låt barnen vara. Vara det de känner och är!*

//

Kan man tydligare lyfta föräldrarnas försvar i diskussionen med kören?

Så att man lämnar det mer öppet för att det faktiskt kan vara bra att avleda också!

Eva vill stryka denna. Knölig, otydlig. Ger sig på ytliga problem.

Kan det vara andra exempel i början?

//

Hon drunknade

Tema – Trauman

- Det är ett halvår sen nu. Jag tänker alltid på henne. Aldrig på något annat. Aldrig.
- *Hur gammal var hon.*
- Hon var åtta... åtta år...
- *Berätta. Vad var det som hände.*

- Vi... Vi badade som vanligt. Det var massor av folk, massor. Hon var långt ute. Jag tänkte på det. Det var så djupt. Men det var massor av folk.
- Hon skrattade, jagade, kompisar runt. N-n-n-n-n-nn.
- Så såg jag henne hosta och skrika till. Jag ropade på henne. Sen var hon borta. Mmmmm...
- Det var ingen som såg nå't, ingen som märkte. Men jag... Jag bara kände att något var fel och jag skrek och jag ropade på hennes kompisar.

- Ingen vet vad som hände. Det var dykare där och letade. De hittade henne da'n därpå.
- Ingen vet varför hon drunknade. Ingen vet och kan förstå. Ingen vet och kan förstå.

Diska morotsskal

– om det galet härligt surrealistiska i tillvaron

Tema – Livspusslet, kärleken*En mamma*

Hon lägger lök i mina fickor, diskar morotsskal i kaffesump.

Sitter i mitt knä, och hugger vilt i min mat.

Den sprids över bordet och golvet och mig.

Hälv! Hälv! Kan själv, kan själv.

Och hon vet vad hon vill.

Det skall läsas i böcker, hoppas i sängen, diskas, badas, byggas, gungas.

Och väldigt, väldigt gärna tittas på GÄGGÅ! I drömmarnas trädgård.

Hon fyller tallrikar med sand, lägger gräs och blad bredvid.

Viftar med gaffeln, spottar glatt.

Det sprids över marken, på gatan, på henne.

Skäta! Skäta! Skall äta. Skall äta.

Och hon vet vad hon vill.

Det skall geggas med vatten, smakas på sniglar, kastas, tjudas, byggas, rivas.

Och väldigt, väldigt gärna lekas med Jao-Jao. Grannens randiga katt.

Det gnistrar i sanden. Det virvlar i molnen.

Och grönskan får händer som tänder ett bloss.

Då kastas en nyckel. Då flaggas det högt.

Och himlen får stränder som ropar till oss:

Hälv! Hälv! Kan själv, kan själv.

Sätta korg i skogen

Tema – Oron, skulden, tankarna

- Du får inte säga det här till någon. Men jag tänker på det ibland. Tänker, att om jag hade gjort abort... Hur det skulle ha...
- Nej, nej! Det är inte så. Jag älskar dig. Det vet du. Herregud. Det är klart. Men tanken finns där. Att det kanske ändå varit bättre. För alla. Ja, du hade ju inte ens...
- Men gud. Vad är det jag säger. Förlåt. Förlåt. Jag bara tänker. Och känner massa saker.
- Dina blöjor, nappar, tvätten, maten... Amningen... *paus* Och all, all oro. Du äter upp mig! Invaderar mig. Jag blir galen. Tänk om...
- Nej... Det är bara en fantasi. Men tänk ändå... En sådan befrielse det...
- Ja. Jag vet att det inte går. Och det är klart jag skulle sakna dig. Men ändå... *paus*
- Nu vet jag. Vi kan faktiskt adoptera bort dig. Eller...
- Så lämnar jag dig på sjukhuset. I entrén. Eller kanske i en korg nere vid floden. Där du kan flyta iväg.
- Eller i skogen. Ja! Ja, där är det vackert och där sjunger fåglar. Så får det bli. Du får det fint. Om någon hittar dig så gör de det. Annars får du ett vackert slut i lugn och ro. Nära naturen. Djupt därinne. I den vackra, ljumma, mörka, skogen.

- Men, oj... Nej... Förlåt. Jag bara...

Det ringer på dörren

- Oj, nu kommer hon! Nu får du ta ut nappen så skall vi öppna för mormor och se vad hon har med sig för gott. Kom! Oj! Bra! Du går ju själv! Du kan ju!

Observera dubbelheten. Hon har de onda förbjudna tankarna samtidigt som hon söker vara kompis, ha ett förbund med, barnet, ja t.o.m. få med detta på det som skall ske...

Kasta skateboard

Tema – Vuxna, barn med störningar.

Han reser sig upp.

– Ibland är det så svårt att förstå henne. Hon är ju ändå åtta år. Hon hade just kastat sin skateboard på en ettåring.

Barnet reser sig också.

Han, Barnet

- Man kan inte kasta sin bräda på barn!
- *Det kan man väl visst!*
- Man får inte kasta sin bräda på barn!
- *Varför inte då?*
- Det är farligt.
- *Varför är det farligt?*
- De kan skada sig.
- *Vad händer då?*
- Det gör ont.
- *Varför gör det ont?*
- För att kroppen går sönder.
- *Varför gör den det?*
- För att den får en skateboard på sig. Då börjar de gråta.
- *Varför börjar de gråta?*
- För att det gör ont och för att de blir rädda.
- *Jag gråter inte när det gör ont.*
- Nej jag vet. Jag vet... Det är det som är så svårt... Att förstå...

De sätter sig ned

//

*Viktigt att koppla ihop med berättelsen om Autism
Inte så igenkänningar.*

//

Ni bara ammar

Tema – Livspusslet, relationer

om att känna sig utanför

Han och hon.

- Ni har det så fint hela tiden.
- *Hur då?*
- Ja... Hon ligger vid ditt bröst. Jag kan bara titta på.
- *Ni har det väl också fint?*
- När du ammar. Jag känner mig utanför...
- *Men jag är ju helt slut...*
- Och så jobbar jag på dagarna. Det känns som att det är eran grej. Du och hon...
- *Men det är inte...*
- Och graviditeten. Hon var i dig. Inte i mig.
- *Men jag skulle aldrig klarat det utan dig.*
- Och nu amningen... Och det är ni som är hemma med henne.
- *Men du är ju så viktig...*
- Jag känner mig inte viktig. Inte för dig. Inte för barnet. Jag känner mig bara ledsen. Det är ni. Bara ni.

paus, han gråter nästan

- Mmm...
- *Oj. Nu vill hon ha bröstet igen. Kan du flytta dig lite bara.*
- Ja visst. Inga problem. Inga problem.

//

En alternativ version med två mammor istället:

- Och graviditeten. Hon var i dig. Inte i mig.
- *Du ville inte... Vi bestämde ju att jag skulle bära henne.*
- Men jag visste inte... Och nu amningen... Och det är ni som är hemma med henne.
- *Men du är ju så viktig...*

//

Utskälld – autism 1

Tema – Trauma handikapp. Livspusslet.

De reser sig. Hon berättar för Han. De är gifta.

– Men du fattar inte! Där sitter jag med vår dotter i lekrummet på dagis. Så kommer Johannas pappa, sliter upp dörren och skriker på henne, på vår dotter:

"Du är ju för fan inte klok! Hon fick åka till sjukhuset! Fick sy i huvudet och foten är stukad. Bara putta ner henne så! Fattar du inte att det är farligt. Människor är inte något man bara kan göra vad som helst med."

– Och sen skriker han till mig:

"Ni måste ju för helvete uppfostra henne. Det fungerar inte. Bara ge sig på andra hur som helst. Nu får ni jävlar i mig skärpa er och börja sätta lite gränser innan det händer nå't på riktigt."

– Jag försökte säga något men han bara gick. Och personalen och de andra bara tittade på oss. Det var så obehagligt. Och hon... Blev så utpekad...

Gult och behagfullt ljus***Tema – Livspusslet, kärleken.****En liten aria om tystnad hemma med nyfött barn*

Han kom till oss. Tre veckor har gått. Ett sådant under.
Nu ligger han i vagnen och tittar upp, tittar ut.
Därinne, bakom gardinen, är det gult. Gult och behagfullt ljus.
Det doftar av torr sommar och vi är lyckliga för en stund.
Bara lyckliga.

Gränser och hot

Tema – Regler eller kaos

Förälder A

– Lek inte med maten så. Sitt still på stolen. Klättra inte på muren. Spring inte runt så där. Sitt still sa' jag!

Förälder A fortsätter. Samtidigt börjar Förälder B läsa texten nedan, i kör.

– Du vet att du inte får öppna skåpet. Jag sade: Öppna inte skåpet! Om du inte slutar nu får du inte åka till mormor i morgon. Sluta säger jag. Annars får du gå upp på rummet.

Förälder B

– Nu lyssnar du på mig. Man måste faktiskt lyssna. Man kan inte lyssna bara när man vill. Nu får du lugna ner dig. Om inte du kan lyssna på det får du inte följa med på Liseberg. Lugna dig. Om inte du kan lugna ner dig, (*skärpa*) får du inte följa med och bada heller.

Kören och förälder A.

- Märker inte du att onödiga tillsägelse bara leder till ställningskrig?
- Han kan inte hålla på så.
- Varför inte? Barn gör det.
- Han stör ju!
- Och inte blir det bättre av alla dina hot.
- Jag måste sätta gränser!
- Varför då?
- Det finns faktiskt principer.
- Som ofta är ganska onödiga.
- Och regler som skall följas.
- De går att ändra när som helst.
- Hur skulle det se ut?
- Det viktiga är att det finns en tilltro och respekt. Att man löser saker tillsammans.
- Han måste lära sig hyfs och respekt för andra.
- Det är uppmärksamhet ditt barn behöver. Att du ser honom.

Sjungs i ensemble. Förälder börjar. Kören reagerar. I stegrad ilska från båda.

– Om ni inte slutar med ert struntprat låser jag in er på toaletten! Och sätter på en skiva med death metal. Och ni får inget kaffe i morgon bitti. Och ni får inte ladda hem någon film och inte ha sex på en hel vecka. Ingen öl efter jobbet. Och så slutar ni läxa upp mig så där. Jag säger bara nej, nej, nej till allt ert skitprat. Flumtrams!

– I så fall anmäler vi dig. För övergrepp och allmänt dåligt sätt. För att du sitter fast i en föråldrad syn på gränser, lydnad och hot. På att uppföra sig. Fint. Så dumt. Så urbota dumt. För det blir ju bara mera stök, trots, bråk. Men det ser inte du. Det ser inte du. Det ser...

//Bra med öppet slut. Får se om det fungerar med den knäppa duetten.//

Inte normalt – autism 2

Tema – Trauma handikapp. Livspusslet.

De reser sig igen. Fortsätter tala. De är gifta.

- Jag orkar inte mer. Vi måste göra något. Det är inte normalt.
- *Nej det är det verkligen inte. Vi måste göra en utredning. Skolan vill också det.*
- Vet du vad det innebär? Hon kanske får en diagnos. Sen är hon märkt för livet.
- *Vi måste ju få reda på vad det är!*
- Hon kommer att bli utfrys.
- *Det är hon redan.*
- Du får inte säga så.
- *Du vet att det är sant. Med en diagnos kanske de andra kan förstå henne bättre. Både barn och vuxna.*
- Hon kommer aldrig att kunna leva normalt mer.
- *Hon är inte normal.*
- Det är hon visst. Hur kan du säga så.
- *Du kan inte bara låtsas. Du vet likaväl som jag att hon är speciell. Att hon inte förstår vad andra känner.*
- Men hon är ju vår dotter.
- *Ja. Hon är fantastisk. Och just därför måste vi hjälpa henne. Tänk om det är autism. Jag tror det.*
- Det är ju jättehemskt.
- *Om vi får en diagnos kan vi få stöd. Nu famlar vi bara.*
- Men det blir så definitivt.
- *Det är definitivt. Det är just det det är. Vi måste fatta det.*

Slag i kök**Tema – Trauman**

Hon och kören.

– *Pratade ni aldrig om det? Sade din mamma aldrig något?*

– Nej aldrig. Det var bara tyst.

– *Var inte det konstigt?*

– Det är klart det var. Och så skulle man vara glada, perfekta familjen nästa dag igen.

– *Berätta*

– Jag var fjorton. Och så började det igen. Jag tänkte som vanligt. Skall jag ta konfrontation eller skall jag gömma mig på rummet? Då hörde jag slagen. Rusade dit och gick emellan.

(Mamman och pappan är i köket. Dottern hör slag. Hon skyndar dit, går emellan och ställer sig i vägen för nästa slag. Mamman går undan.)

– Gubbjävvel! Du slår inte en gång till.

– Han tog mitt hår och dunka mitt huvud i dörren.

(Han tar tag i hennes hår och dunkar hennes hennes huvud i dörren som står halvöppen.)

– Du skall fanimej inte lägga dig i din lilla skit. Och tyck inte synd om dig själv. Det är inte mer synd om dig än om en skiten liten mus. (sluddrar) Jävlar ställningar som kommer och tror att de kan...

(Han släpper taget och vinglar sluddrande iväg. Mamman har gått undan, ut i ett annat rum. Ingen talar efteråt om vad som hänt.)

– *Och vad gjorde din mamma.*

– Hon bara gick iväg. Sade aldrig något. Ville inte prata.

– *Var det ingen annan som märkte något?*

– Nej. Allt var som vanligt. Vi var den färgstarka, udda familjen. Som ordnade så trevliga fester. Och så hände det igen, igen, igen. Ingen sade något. Ingen märkte någonting. Det var som om det inte fanns. Alls.

– *Och nu?*

– Det är inget vi berör idag. Det går inte. De har begravt det längst ned i sina djupa brunnar. Längst ned i den fuktiga kylan. Där krälar det onda tillsammans med gyttjan och tävlar om vem som kan frysa mest. *(fryser)*

Hon sätter sig borta i hörnet. ////Kanske en sång? Fasaden. Ge föda åt monstret. Stänga in saker, känslor...////

Diagnosen – autism 3

Tema – Trauma handikapp. Livspusslet.

Kören

– *Det är populärt med diagnoser idag. Så fort nån är annorlunda skall man ge en diagnos.*

Föräldrar i duett:

– *Det har gått till överdrift. Men för oss kanske det vore bra.*

– *Det är de stora läkemedelsbolagen som är drivande när det gäller nya diagnoser. Och de här diagnoserna stämmer precis med vad deras läkemedel hjälper mot.*

– *Jo. Det är sant.*

– *Mediciner mot ADHD och depressioner omsätter miljarder. Och gör att människor fastnar i ett dyrbart beroende livet ut. Och det är samhället som betalar.*

– *Men det finns ju massa stöd för ungdomar som har diagnosen autism?*

Ensemble-sång. De sjunger samtidigt, i stämmor:

– *Jo det är sant. Extra personal, stödundervisning, avlastning i hemmet, avlastning vissa helger och semesterveckor. Men framförallt ger det tillgång till kunskap och utbildning för alla runt barnet. En kunskap som kan ge omgivningen större förståelse och förutsättningar att bättre kunna undvika konflikter. Och sen finns det saker man faktiskt kan lära den funktionshindrade om hur andra tänker och reagerar, även om han själv inte känner så. Då kan han lära sig att undvika att hamna i konflikt.*

– *Hon är inte normal. Men hon är ju vår dotter. Det blir så definitivt. Men det kanske är bra. Nu famlar vi bara. Hon är fantastiskt fin. Behöver hjälp att fungera. Vi kan få stöd. Det blir bättre för henne. För oss också. Vi måste acceptera. Acceptera och få hjälp. Hjälpa att gå vidare. Då behövs en diagnos. Att vi vet, och att alla andra också vet.*

Snälla, snälla någon, hur gör man?

Tema – Oron, skulden, tankarna

Sång. Inte deppig. Mer filosofisk.

Snälla, snälla någon, hur gör man?
Kan någon berätta. Berätta för mig.
Snälla, snälla någon, hur gör man?

Bowlingklotet

Tema – Att få barn

kören och hon

- *Jaha. Då är vi gravida då!*
- Ja det verkar så.
- *Då skall vi bygga bäbis. Var skall vi starta?*
- I magen kanske.
- *Ja. Vi börjar med lite äckel. Sss-åå...*
- Fy. Jag tål inte lukten av kaffe. Eller av ägg. Kan inte...
- *Och lite illamående.*
- Jag kan inte behålla någonting längre. Kräks hela tiden. Kan bara sitta på en stol och titta.
- *Och så är det dags för lite metallsmak i munnen.*
- Och torrt är det också.
- *Så. Nu skall du bli trött också.*
- Och gud. Jag orkar knappt ta mig från sängen till duschen. Gäsp...
- *Och så bröstet!*
- Vad är det med dem?
- *De skall bli större.*
- Det behövs inte. De är redan stora.
- *Större och ömma. Så!*
- Aj. Jag kan ju knappt röra mig. Och jag får ont i nacken och ryggen.
- *Vänta du till amningen...*
- *Men nu skall vi lossa lite fogar. Är du med?*
- Aj. Jag kan inte gå. Jag får krypa till sängen.
- *Det är bra. Du kan ligga där. För nu kommer magen. Det är bara veckor kvar.*
- Vilket kl... Aj. Gud vad stor magen är.
- *Hur känns det?*
- Men... Men... Det spänner... Det känns som om någon klämt in ett bowlingklot i magen. Ett bowlingklot som rör sig.
- *Bra. Då är allt som det skall.*
- Men hur skall det komma ut?
- *Genom förlossning...*
- Det går inte! Kan man inte bara få det utlämnat när det är klart.
- *Nej. Alla måste genom en förlossning.*
- Men jag kan inte! Det är för stort. Hur skulle det gå till?
- *"Förlossning" går till så att mamman pressar ut bowlingklotet genom hålet där nere. Om detta inte går skärs mamman upp och klotet tas ut genom ett litet hål i magen. Oavsett vilket gör det mycket ont på mamman.*
- Jag kan inte. Jag vill inte!
- *Efter detta är bäbisen ute och föräldrarna är föräldrar.*
- *Kan inte. Vill inte. Kan inte. Vill inte...* ensemblesång
- *Och lyckan är komplett!* ensemblesång

När jag var liten

Tema – Trauman och hur vi reser oss. Barnperspektivet. Utsatthet.

Kören i en sång, unisont

*Ni klagar och bråkar om allt som står på.
Men minns ni då ej när ni själva var små?
När världen var ny och ni stod där på tå.
Med hjälp av de vuxna ni skulle förstå.*

Han reser sig

– När jag var liten grälade de. Jag gömde mig under täcket. De slog sönder allt porslin. Sen var det jag som fick trösta. De var ledsna och fyllda av skuld.

Hon reser sig

– När jag var liten var mamma sjuk. Ibland var det riktigt illa. Då slog hon mig. Jag var rädd. Sen ville hon att jag skulle förverkliga allt det hon drömt om men aldrig fått göra.

Han reser sig

– När jag var liten tvingade pappa mig att gå tjugo meter bakom när han gick med min syster i vagnen. Ibland fick jag inte vara med och äta, fick sitta ensam på rummet. Han sade jag var elak, fick skylla mig själv.

Han reser sig

– När jag var liten lade hon aldrig märke till mig. Inte när jag blev vuxen heller. Hon såg bara sig själv. Sin oro. Sina brister. Allt som var fel. Men aldrig, aldrig mig.

Hon reser sig

– När jag var liten jagade pappa mamma med kniv. Runt, runt i huset. Hon fick tag i nyckeln, rymde med bilen. Kom aldrig mer tillbaks. Det blev slutet, på en hel epok. Och livet fick börja på nytt.

Hon reser sig

– När jag var liten försvann min mamma ibland. Då gick vi ut och letade. Hon låg uppe vid berget. Hade tagit tabletter igen. Vi fick ringa ambulans. Hon klarade sig alltid precis.

Han reser sig

– När jag var liten gick vi på tå. Inte störa. Aldrig störa. För annars kunde något sorgligt hända.

Han reser sig

– När jag var liten var pappa chef. En expert, hyllad av alla. Hemma var det en annan sak. En mardröm. När han fick sitt spel kom ingen undan. Han talade elakt, hotade bryskt. Sen slog han. Igen och igen och igen.

Här förändras stämningen fullständigt.

En i taget säger kort något positivt.

- Vi gick promenader i skogen. Det doftade så gott.
- *Han lyssnade alltid. Hade alltid tid!*
- Hon kunde allt man behövde veta. Det kändes tryggt. Jag var så stolt.
- *Jag minns jularna. All sång. Alla ljus. När mormor kom...*
- De spelade tillsammans på pianot när jag skulle somna. Då grät jag av glädje.
- *Jag fick alltid vad jag ville. Spunnet socker, tidningar, kramar och saft.*
- Hon gjorde underbar sylt och de hade bin som svärmade. Honungen var fantastisk.
- *Hon läste ofta för mig på kvällen. Vi somnade alltid tillsammans.*
- Han bar mig på ryggen. Vi hittade på. Rimmade verser och skapade sånger.
- *Vi satt vid brasan. Någon berättade eller förklarade. Det var så tryggt.*

Alla

- Det var något fint. Något vi längtar tillbaka till.

Alla

- Men det var hemskt när mörkret föll och det onda tog över.

Du är aldrig blott en enda sanning. En aria.

Tema – Trauman och hur vi reser oss

Du är aldrig blott, en enda sanning. Du barndom. Familj. Du liv.
Nej. Du är många olika historier. Som alla är sanna var för sig.
Tillsammans väver de en livets brokad. Fast de mörka hålls gömda bakom vår fasad.
Ödet vet vi aldrig var vi har och det hemska lurar ofta om hörnet.
Samtidigt fortsätter allt sin gång. Människorna sjunger strävsamt sin sång.
Den handlar om kamp, om sjukdom, om ondska.
Men också om kärlek, glädje och mening.
Det svåra göms bort. Det ljusa får leva.
Och människor fortsätter söka och treva.
Ja. Du är aldrig blott, en enda sanning. Du barndom. Familj. Du liv.
Aldrig blott ett, som är sant.

AKT 2

En saga – Huset i skogen

Tema – Bli sedd och bekräftad. Vuxna barn som har störningar.

En person

Det var en gång ett hus. Som låg i den stora skogen. Djupt, djupt därinne..

Om man går långt, långt in i skogen blir träden allt mäktigare och mossan allt grönare. Om man fortsätter dit där bergen börjar, öppnar sig plötsligt skogen upp. Där, i en naturens egen park, med kvittrande fåglar, ligger ett förtrollande, underligt hus.

Det är stort, det är grönt. Det strålar av ljus. Det har tinnar och torn som är klädda i guld. Utanför är det ett myllrande liv. Det snickras och odlas, spelas musik.

I huset bor flera tusen själar. Ja, i sanning en udda familj. Hit kommer barn från trasiga hem och föräldrar som gjort illa och rämnat i tu.

Här finns de som drabbats av förtryck, av misär, av tomhet och onödigt våld. Här finns de som har slagit, förnekat, övergett, svikit och missbrukat.

Nu tänker ni att detta är ett hus fyllt av skam, hat och sorg. Men så är det ej. Förvisso har många kommit med skuld, eller svåra sår efter övervåld. Men här härskar tilliten och fåglarna sjunger i dur.

Inne i huset finns hundratals salar, skrymslen och rum. De ligger på tre olika plan.

Person B

Det första är vigt åt Lyssnandet, som lånar sitt öra till allt.

Här får alla vara sig själva, berätta, uttrycka, bearbeta, dela.

Så småningom lättar trycket som tyngt, och tankarna skingras från det de har skymt.

Det kan ta ända upp till ett år.

Då är det dags att gå vidare.

Person C

På det andra planet bor Tilliten, som lyser av värme och öppnar sin famn.

Här får alla en mänsklig kontakt, pröva en närhet de förr inte haft.

Så småningom börjar de långsamt förstå, att relationer faktiskt kan bestå.

Då är det dags att gå vidare.

Person D

På översta planet bor Kärleken, som brinner av lust att ge, bara ge.

Där blir det möjligt att öppna sitt hjärta. Att ge av sig själv, och ta emot.

Alla kan äntligen se på riktigt, att kärleken finns, att den är så viktig.

Då är det dags att gå vidare. (forts...)

En person

Nu får var och en:

Följ trappan upp i tornet, som leder fram till en gyllene terrass.

Där går det att se dit där skogen tar slut.

Ja ännu längre om du lutar dig ut.

– Nu är du där. Skall sjunga en sång. Sjunga för livet, för alltings gång. (???)

Du skall sjunga högt så att alla hör. Har du tur får du hjälp av fåglarnas kör.

Klarar du det är du botad och fri. Och kan vara den du var ämnad att bli.

Varsågod!

Personen sjunger ordlös sång

Kören kommer in efter en stund. Personen fortsätter:

Kören:

Luften fylls av flygfän, det är alldeles tjockt.

Det är ormar, älvor, drakar, örnar, svanar, hjortar, lodjur och troll.

De sprutar rök. De sprutar eld.

Och sen ett dån, och en stor, stor blix.

Och så är det plötsligt alldeles tyst.

Det är tyst och du är fri.

I den majestätiskt mörka och vackra Skogen.

Du kanske skulle haft det bättre utan oss

Tema – Barnet. Individ. Utsatt. Störningar.

Barnet

– Mamma. Kära, kära mamma. Jag tänkte ofta att det berodde på oss. Att du var så trött. Ja, du gjorde massvis med saker med oss, men du var aldrig riktigt glad. Vi hade det jättebra. Men ibland tänkte jag att du kanske haft det bättre utan oss. Att du inte hade behövt vara så trött då. Som du alltid, alltid var.

//

Kanske samma vuxen-som minns-barndom-perspektiv som i När jag var liten, tre generationer mm??

//

Jag tycker inte om er son

Tema – Vuxna/Barn med störningar

A börjar. Anklagar. B svarar förvånat.

Tytyty kakaka

- Jag måste bara säga det.
- *Vad då?*
- Jo, men jag tycker faktiskt inte om er son.
- *Va! Vad säger du.*
- Han är tjock. Han är högljudd.
- *Men vad säger du...*
- Och han förstör för de andra. Nej jag tycker riktigt illa om honom.
- *Men du är ju inte klok! Hur kan du...*
- Och så det där äckliga flinet.
- *Men nu får du ju ge...*
- Jag kände det redan första da'n. Den här pojken tycker jag inte om. Och det gör inte de andra barnen heller. Och absolut inte fröken i skolan.
- *Sluta säger jag...*
- Fick jag bestämma skulle han bara bort. Jag tycker inte att en idiot skall få förstöra skolan för alla de andra barnen.
- *Men det är väl inte bara han...*
- Äcklig är han. Jag tycker verkligen han är äcklig.
- *Sluta säger jag! Sluta.*
- Han skall bort. Bort från mitt liv skall han. Nu!

Förlossningsdrama

Tema – Att få barn

En förlossning:

– Jag ringde sjukhuset. Jag ville de skulle hämta mig. De sade jag fick ta en taxi...

I sjukhuskorridoren.

- *Vattnet gick i taxin.*
- *Herregud. Hon är ju nästan helt öppen.*
- *Varför lät du mig inte få en ambulans... (tar tag i barnmorskan)*
- *Ligg ner på båren!*
- *Men jag sade ju att...*
- *Så. Snabbt in på trean.*
- *Aaa... Jag vill ha bedövning.*
- *Kan hon inte få bedövning nu?*
- *Andas djupt. Ligg still!*
- *Vi hinner inte!*
- *Herregud! Det kommer...*
- *Nu. Jaa...*
- *Aaaaa... Aaaaa...*
- *Försök. Andas. Tryck på.*
- *Måste. Måste ha bedövning-aaaaa...*
- *Vi hinner inte...*
- *Var är doktorn?*
- *Inne på fyran.*
- *Förstår inte hur det blev så här. De skulle ju ta in vikarier!*

piiip

- *EKG:et nollar. Spring och hämta doktorn!*
- *Aaa... Nej! Nej!*
- *Kan du få henne att vara tyst!*
- *Aaaa...*
- *Ja tryck. Nu kommer det.*
- *Så ja. Så ja. Titta. Titta en flicka.*
- *Bäää...*

Snälla, snälla någon, hur gör man?

Tema – Oron, skulden, tankarna

Sång

Snälla, snälla någon, hur gör man?
Kan någon berätta. Berätta för mig.
Snälla, snälla någon, hur gör man?

Avbryt inte de vuxna

Tema – Bli sedd, bekräftad. Utsatthet.

Mamman Petra, väninnan Lene och barnet David. Lene pratar med Petra. David sitter med en skolbok och ett skrivhäfte.

Petra

– Och jag hade inte hindrat honom. Ändå måste han säga det själv. Det är så typiskt killarna.

Lene

– Men du är ju ansvarslärare. Det är ju ditt projekt.

– Det skiter han fullständigt i. Han bara försöker..

David går fram till Lene och vill visa något i häftet.

– Mamma titta! Jag skulle...

– Jag pratar med Lene nu.

De vuxna fortsätter

– Jo men han försöker ju ta över allt som jag gör. Det är som om han... (Petra)

– Men mamma, jag vill bara veta om...

– Jag pratar med Lene nu, och vi skall bara prata färdigt. Sedan vill jag gärna prata med dig.

– Det var samma förra hösten när vi gjorde en föreställning med kören. (Petra)

– Men är det att han vill bevisa något?

– Nej jag tror bara han...

– Men mamma. Jag måste bara...

– Du måste ingenting. Vi har pratat om det förut. Man kan inte bara avbryta andra. Så!

– Nej men jag tror han behöver känna att... (Petra)

– Men mamma titta bara här...

– Nu blir jag väldigt trött på dig David. Väldigt trött. Du måste kunna respektera...

– Men jag vill bara fråga...

– Sluta! Nu är du tyst och låter oss avsluta det vi gör.

– Nej men det är ju hans behov av att få känna att han märks i något projekt. Och eftersom vi jobbar ihop kan han ju bara ta över min roll och... (Petra)

David börjar plötsligt förändras

– David! Vad händer? Vad gör du?

– Titta ansiktet. Det försvinner!

- Och armarna!
- *Det är inte sant! Och kroppen.*
- Han försvinner. David. David! Vad gör du?
- *Han är borta.*
- David! David kom tillbaka. David var är du? Vad händer? David! David... David.....

David från rymden: *(eller skall det vara kör? se nedan)*

- *Hallå! Vet ni vad jag ville?*
- Visa en teckning eller...
- *Fattar ni! Jag ville bara fråga om jag gjort rätt i min läxa. Så jag kunde fortsätta med nästa uppgift.*
- *Oj då... (Hon gråter.)*
- *Det hade bara tagit er några sekunder att hjälpa mig.*
- Jo...
- *Tänk på det om ni någon gång får ett nytt barn! Nytt ba-a-a-r-r-r-n-n-n...*

Hon börjar ropa. Det blir ensemblesång

- Da-a-a-a-vid. Da-a-a-a-vid.

/// Gammal version

Kören

- *Vet ni vad han ville?*
- Nej. Visa en teckning eller nå...
- *Han ville fråga om han gjort rätt i sin läxbok. Så han kunde fortsätta med nästa uppgift.*
- *Oj då... (Hon gråter.)*
- *Det hade tagit sju sekunder av er dyrbara tid att hjälpa honom.*
- Jo...
- *Tänk på det om ni någon gång får ett nytt barn!*

Hon börjar ropa. Det blir ensemblesång

- Da-a-a-a-vid. Da-a-a-a-vid.

- David! Kom tillbaka. Det var inte meningen. David. Kom tillbaka.
- *Om ni bara lyssnat kunde ni pratat vidare i lugn och ro och inte blivit avbrutna hela tiden.*

////

Förlossningsskador

Tema – Att få barn

Hon reser sig upp och tittar på kören. Kören kursiv.

Kören och hon:

- *Tror du att det är något man bara kan välja?*
- Nej men det borde tas mer hänsyn till de som får komplikationer.
- *Kvinnor har klarat det i alla tider.*
- Och blivit förstörda för livet.
- *Du vet inte vad du pratar om!*

Olika kvinnor berättar:

- Jag gick sönder och fick göra två operationer.
- *Jag låg i trettio tre timmar. Det tog trettio två innan de tog ut henne. Hon vägde över fyra.*

Hon och Kören

- Precis. Vad som helst kan hända. Men det mörkas mycket. Man tar inte kvinnors rädsla på allvar.
- *Men alla är väl inte rädda?*
- Nej, men många är det. Vården styrs av trender och moden. Man slutade klippa preventivt. Sen har antalet som spricker vuxit dramatiskt. Det är inte OK!
- *De gör väl så gott de kan?*
- Hade det gällt män hade man gjort saker på bättre sätt och varit mer generös med alternativ.
- *Man kan inte göra kejsarsnitt på alla som är rädda.*
- Jag vet. Men man borde ta kvinnors lidande och rädsla på allvar.
- *Du tar i!*
- Det är dags att ge kvinnan rätt till sin egen oro. Speciellt som många förstföderskor idag närmar sig fyrtio.
- *Precis. Kvinnorna kanske borde tänka på sin ålder och inte vänta så länge.*
- Individualisera bara! Lägg skulden på den enskilda.
- *Vems är skulden om inte hennes?*
- Det handlar om strukturella förändringar och förväntningar som skapats av samhället. Inte om individen. Nu går jag!

Hon går iväg och sätter sig längst bort.

Kören

- *Det var en sur jävel!*

De onda barnen

Tema – Vuxna/barn med störningar

Barnen och kören

Person A

De onda barnen håller. De håller fast en groda.
Nu drar de den i benet. Det sitter ganska hårt.
De tittar på varandra. De njuter livets goda.
Nu lossnar det vid låret. Det var ju inte svårt.

Båda

– *Den skriker. Den skriker. Nu tar vi det andra också.*

Person B

De onda barnen mobbar. De mobbar hårt en klasskamrat.
På Facebook och på Instagram. De sprider sina hot.
De tittar på varandra. Sen skickar de sitt stumma hat.
De har fotat i smyg på gympan. För henne finns ej mer nå'n bot.

– *Horan har tuttar. Horan har tuttar. Nu lägger vi upp ett foto till.*

Person A

De onda barnen jagar. De jagar katt med vattenslang.
Nu träffar de med precision. Katten hukar rädd och våt.
De tittar på varandra. Skall fortsätta sitt bombardemang.
Så träffar strålen hårt igen. Och katten brister ut i gråt.

– *Se hur den skakar. Se hur den skakar. Nu kastar vi ner den i ån.*

Person B

De onda barnen skiter. De skiter helt i fröken.
Nu tömmer de förrådet. Skall elda lite inomhus.
De tittar på varandra. En skolsal blir perfekt för röken.
Larmet går, brandkåren kommer. De skrattar gott åt sitt nya bus.

– *Fröken är maktlös! Fröken är maktlös! För vi kan faktiskt anmäla henne för övergrepp.*

Inte rättvist

Tema – Oron, skulden, tankarna

Han ställer sig upp och vänder sig till kören

Han och Kören

- Det är inte rättvist. Jag har ingen som helst utbildning. Hur skall jag veta hur jag skall vara som pappa?
- *Men det har väl gått i alla tider?*
- Det har gått sådär.
- *Det är väl samma för alla.*
- Absolut. Det är det som är så hemskt. Alla bara famlar, chansar, känner sig fram.
- *Ge ett exempel.*
- Jag känner mig inte som en pappa. Det är helt överkligt. Jag är en ung kille. Ingenting annat.
- *Ja det är du. Men du är pappa också.*
- Jo... Men som igår. De lekte på sitt rum. Plötsligt massa skrik. Jag rusar dit. Då håller han på att dunka en kloss i huvet på henne. Jag blir vansinnig, tar tag i honom och kastar honom åt sidan. Jag tar upp henne och blåser på huvudet. "Det är inget farligt. Din bror menar inget illa. Såja. Det blir snart bra."
- *Vad var det med det?*
- Då får jag syn på honom. Hopkrupen på golvet med armarna över huvudet ligger han och kvider. Vem är jag som har rätt att kasta iväg honom sådär? Han menade inget illa. Hon hade just rasat hans torn. Han har det ganska jobbigt. Vi håller hela tiden på med henne och han blir lämnad. Vad har jag för rätt att låta mina känslor gå ut över någon som bara är två år? Vad har jag för rätt?

Det blir en liten paus.

///

Könsroller. Skall vi byta kön på barnen?

////

Baby Blues

Att få barn

Snabb start. Yttre beskrivning

– Det kletar och rinner. Alltid för varm. Mjölken. Blöt. På kroppen, i sängen. På kläder, på dig. För mycket. För lite. Det spelar ingen roll. Det bara rinner.

– Så kräks hon. ... På kläder, på kroppen, på sig, på mig, på andra. På golvet, på sängen. Det kletar. Vi badar i hav av papper vi torkat oss med.

Den egna upplevelsen av kroppen. Stannar upp. Äcklad. Förvånad.

– Och svetten. Bara jag flyttar mig lite i soffan... Det dryper. Och luktar. Jag kväljs. Vätskor flödar som aldrig förr. Hon krälar på mig hela tiden.

– Blödningarna är ofantliga. Flytningarna bara fortsätter. Det räcker inte med några vanliga bindor längre. Trosskydd. Ha!

– Och sen kan jag inte hålla tätt. De säger det kommer att bli bättre. Jag hoppas verkligen detta är sant. För det kan i alla fall inte bli värre.

Så kommer känslorna. Här långsamt.

– Och tårarna. De rinner och rinner. Hormoner får gråten att löpa amok. Det finns inget slut, inte nå'n ände. Jag gråter för precis vad som helst.

Så blir det snabbt igen, som i starten.

– Ja, ja, ja! Jag vet att du är hungrig. Här kommer bröstet. Vänta! Skall bara ta lite mer papper. Såja. Såja. Såja.

//

Lite spretig. Men nu har jag styrt upp rytmiken. Kolla

//

Vi, där, nu

Tema – Livspusslet. Kärleken.

en sång

Vi är på stranden. Samlar små stenar. I vattenbrynet. Du ser bara dem. Du tar med mig dit. Till förtrollningen, skönheten. Vi letar. Du ger mig en. Och en till. Uppslukade. Vi, där, nu.

Vi leker. Bygger en stad. Din nyfikenhet. Din klara blick. Så river du staden. Med alla höga hus och torn. En sådan lycka. Och vi börjar igen. Vi, där, nu.

Vi ligger i sängen. Jag läser högt. Du lyssnar fångslad. Jag somnar. Du väcker mig. Jag sjunger, sakta, sömnigt. Jag somnar. Du somnar. Vi, där, nu.

Otroheten

Tema – Livspusslet

Hon står upp.

Kören och hon

- Vi hade två barn. Det är inte alltid lätt att hinna med varandra då.
- *Och varför berättar du detta för oss?*
- För att det gör så ont.
- *Vad är det som gör så ont?*
- Att han gjorde det. Bakom ryggen på mig?
- *Men är inte det ganska vanligt?*
- Jag trodde vi hade ett förtroende, att vi var ärliga mot varandra.
- *Vad är det att vara ärlig?*
- Att man kan berätta allt och svara på frågor utan att ljuga?
- *Vad för frågor?*
- Jo, jag undrade varför det kändes så konstigt mellan oss. Och jag frågade, Är det något mellan er?
- *Vad svarade han?*
- ”Nej... Det är inget... Bara trött... Inget speciellt...”
- *Och det var en lögn?*
- Det visste jag inte då.
- *Och?*
- Vi var på fest. Han stod och pratade med henne. Plötsligt hör jag en kvinna fråga dem hur länge de varit ihop. De. Varit. Ihop!
- *Vad hände?*
- Jag trodde jag skulle dö.
- *Vad gjorde du?*
- Jag höll god min och frågade rakt på sak när vi kom hem. Då brast allt. Alla mina illusioner om livet. Allt jag trott så starkt på.
- *Vad hände sen?*
- Ingenting. Fick aldrig ett riktigt förlåt. Aldrig ett riktigt erkännande. Istället bara grå, grå, grå. Vardag.
- Han blev också grå. Stelnade. Härdade. Fast. Till sten. Blev till en tråkig, grå skulptur av sten. Till slut så började den krackelera och falla sönder. Och en dag låg där plötsligt bara en hög med trasig betong på golvet. Jag lade det i rabatten. Jag var fri. Jag var ensam. Men jag levde. Jag levde igen!

////

Är ”Jag levde igen” för smetigt?

Skulle kunna vara: Jag var ensam, men fri. Ensam, men äntligen fri.

Ta bort ”förhör” och gör till samtalspartner?

///

Dålig förälder**Tema – Oron, skulden, tankarna**

Fler sjunger i unison kör en busig visa

En person

- Hallå där!
- Du skulle allt gärna vilja vara:

Kör

- **En bra förälder! En bra förälder!**

En person

- Men det är du inte!

Kör

- *Du är en dålig förälder!*
- *Du klarar inte att va' som du vill.*
- *Du är en dålig förälder.*
- *Dåålig! Dåålig! Dåålig!*

//

Alternativ version:

- Du kan inte göra så där!
- Du får inte bli så tvär.
- Det är inte lätt att va' som de lär.
- Och ändra sitt sätt och bli nå'n som är:
- **En bra förälder!**

- *Du är en dålig förälder!*
- *Du klarar inte att va' som du vill.*
- *Du är en dålig förälder.*
- *Dåålig! Dåålig! Dåålig!*

//

Tre generationer

Tema – Vuxna/barn med störningar. Trauman som övervinns av kärleken.

Hon

– Ingen kan stå emot hur livet blir. Min mamma är väldigt, väldigt ensam. Och olycklig. Hennes känsla av övergivenhet... ..är monumental.

– När hon var liten... Hon fick inte det hon behövde. Var ofta ensam, ofta ledsen. Lite besvärlig. Destruktiv kanske. Hennes lillasyster, var lugn och fin. Mormors favorit.

– Det är klart jag är arg. Vi bråkade ofta. Hon var full. Jag fick hämta henne på krogen. Lägga henne i sängen. Klä av henne. Hon var ett barn. Ett stort övergivet barn.

– Jag ville bara att hon skulle vara glad. Det har varit min grej hela livet. Tänk om min mamma kunde vara glad!

– Jag är väldigt stolt över henne. Jag är på hennes sida. Jag skulle inte kunnat leva hennes liv bättre än hon har gjort det.

– En gång... Jag frågade mamma... ”Älskar du verkligen mig?” Då började hon gråta, ”Hur kan du säga så! Det är klart jag gör! Mer än allt annat som någonsin finns.”

Regler eller kaos

Tema – Regler eller kaos. Vuxna med störningar.

De reser sig. De pratar om principer. Han och hon. Det är hon som startar.

- Jag har aldrig tyckt om bäbisar.
- *Det måste man inte göra innan. Det kommer.*
- Jag var deprimerad första halvåret. Det var tungt.
- *Jag förstår.*
- Jag kunde inte uppskatta henne.

Paus

- Och jag klarade inte gråten och skriken. Jag fick sådan ångest när hon skrek.
- *Men det är ju barnens sätt att visa vad de känner och behöver.*
- Jag vet. Men jag klarade inte det. Jag fick vara i ett annat rum.
- *Hmm...*
- Ja. Så hon är mycket pappas flicka. Det är synd. Men visst...

Paus

- Det är lättare nu. Hon är större och lär sig saker. Och man kan prata med henne.
- *Hur gammal är hon?*
- Hon är drygt två.
- *Då är det fullt upp?*
- Jo det är det. Men hon har lärt sig att vi är flera som bor där hemma, att det inte bara är hon som gäller. Att visa hänsyn.
- *Redan?*
- Nej, men jag klarar inte kaos. Och det har hon förstått.
- *Hur då?*
- Jo men... Som med alla hennes saker, dem får hon ha på sitt rum. Och så får hon plocka ordning innan hon lägger sig.
- *Vi har leksaker precis överallt. Barnen vill vara där vi är. Så plockar vi undan när de lagt sig på kvällen. Om vi orkar.*
- Jag måste få ha min space. Det vet hon.
- Det bästa är att hon sover i sitt eget rum. Det har hon gjort nästan från början.
- *Oj. Vi har ett barn i vår säng på kvällen, och tre på morgonen.*
- Nej hon somnar själv nu också. Varje dag innan klockan åtta. Och sover hela natten. Vi säger bara godnatt och stänger dörren. Hon är så duktig. Men det tog ett år med gnäll innan hon lärde sig det.
- *Det förstår jag. Våra lägger sig mellan halv tio och halv tolv. Men den lille måste vi ligga i sängen tillsammans med och läsa tills vi somnar båda två. Annars kan han inte somna.*
- Hur gammal är han?
- *Fem år.*

- Mm. Jag är så glad att hon kan äta normalt nu också och inte leker med maten. Det blir ju lätt väldigt äckligt. Och hon vet att hon måste äta upp. Man tar inte mer än man vill ha.
- *Våra middagar är en fars. Fullständig cirkus. Men det är härligt!*
- Det måste finnas gränser. Alla måste få plats. Som när jag pratar med någon i telefon. Då kan ju hon inte bara avbryta. Eller när vi är ute och går. Jag lyfter inte upp henne bara för att hon är trött. Hon kan ju gå själv. Jag är faktiskt också trött. Och hon har lärt sig att det inte lönar sig att tjata. Det lönar sig bättre att vänta.
- *Men reagerar hon aldrig och protesterar?*
- När hon blir arg sätter jag in henne på sitt rum. Så stänger jag dörren. Och så går jag runt, runt. Andas. Lugnt.
- *Varför gör du så.*
- Jag blir rasande på henne när hon brusar upp så. Hon vet ju hur känslig jag är. Men det går över. Och sen är allt bra.
- *Vad skönt.*
- Jo. Jag tycker det går ganska bra nu. Och jag är väldigt stolt över henne. Hon kan så mycket. Även om hon är pappas flicka.

Skilsmässogrälet

Tema – Livspusslet

De reser sig upp. Hon kursiv. Han vanlig

- *Det var i köket. Sent på kvällen.*
- Vi grälade som vanligt.
- Du tänker bara på dig själv!
- *Jag tänker på livet. På att leva. Det gör inte vi.*
- Men barnen då? Struntar du bara i dem.
- *De har det väl inte speciellt bra med två föräldrar som är som zombies?*
- Du överdriver. Det är du som är så förbannat missnöjd. Du vill alltid till något annat.
- *Vad är det för skitsnack. Du vet lika väl som jag att man inte kan leva så här. Utan kärlek, utan mening, utan sex. När hade vi sex senast? Kan du svara på det? Ha?*
- Skrik inte. Det är ju du som inte vill. Du är ju helt frånvarande när jag vill prata.
- *Vadå prata? Vi pratar väl aldrig. Du har ju aldrig tid.*
- Jag vill inte prata när du har druckit.
- *Men när hade vi sex senast? Ha? Du undviker ju mig!*
- Vadå undviker. Det är för att du dricker jämt.
- *Vad fan pratar du om? Du ljuger som en jävla idiot! Jag hatar när du blir sån här.*
- Det är väl det enda du klarar. Att hata. Hata och längta. Hata och längta. Bort. Med glaset i handen upp i molnen i dimman bort bort bort.

Från sovrummet

- Pappa. Pappa.
- Schssss! (*pappan till mamman*)
- Pappa!
- *Sover hon inte. (mamman)*
- Hon vaknar när du skriker.
- *Det är du som skriker!*
- Schssss! Ja älskling jag kommer. Vänta så...

Dottern står där plötsligt

- Varför skriker ni så?
- Vi diskuterar. (*pappan*)
- Skall mamma flytta?
- Du får inte säga så.
- Jag vill att vi skall vara familj. Allihopa.

Kören kommer in med frågor. Han svarar.

- *Tycker ni verkligen det är bra att utsätta barn för sådant här?*

Tystnad

(((Stryka detta? Eller andra frågor?

- Kunde ni inte valt ett tillfälle när barnen inte var hemma?*
- Det fanns inga sådana tillfällen. Det var ett av problemen.*
- Anser ni att man bör hålla ihop en familj för barnens skull?*
- Det var ju det vi hade gjort...*
- Svara på frågan!*
- Jo. Det vill väl alla. Men det kanske kommer en gräns när man ser att nackdelarna är större. Även för barnen.*
- Hur kan ni veta det?*
- Det är inget man vet. Det är något man känner.*
- Pratade ni med barnen om det? Frågade ni dem vad de tyckte?*
- Nej. Det kändes för svårt. Vi hade ju inte bestämt något.*
- Men borde inte barnen få vara med innan man bestämmer.*
- Jag orkar inte. Jag vill inte prata mer om detta nu. Det får räcka.))*

De sätter sig ned.

Barnet röst. En sång.

Mamma. Pappa. Varför måste ni bråka så? Jag fick en stor klump i halsen. Kände mig dum när jag kom där. Jag trodde som att det handla' om mig. Hörde mitt namn när ni skrek. Jag ville säga stopp till er. Att inte bråka. Men det gick inte.

Ibland kröp jag ner under täcket och så ringde jag en kompis. Jag visste inte vad det betydde. Att skiljas. Tills min kompis berättade. Hon sade att det betydde att man liksom, att sin mamma och pappa inte älskade varandra längre och så.

Nu... När jag är med pappa vill jag vara med pappa. Och när jag är med mamma vill jag vara med mamma.

///

Fundera över kören

////

Morgonkaos. Livet får mening.

Tema – Livspusslet

– Klockan är tio i sju. Jag har sovit tre eller fyra timmar. De vägrar vakna. Göra frukost. Väcka igen. Truga. Locka. Hota. Kvart i åtta. Alla äter. Dov tystnad. Klagar på pålägg som är slut. Sen tandborstkö och panikblickar på klockan samtidigt som de tittar på någon film. Och overaller, stövlar, små vantar, halsdukar, mössor. Och matsäck med frukt. Och in i bilen. Och snabb färd till dagis och skola. Och hejdå och gråt och vink och vi ses snart.

– *Och sen?*

– Sen skall jag vara på jobbet klockan nio. Pigg, fräsch och sugen på en ny dag med sex lektioner, tre möten och massa pappersarbete.

– *Det låter hemskt.*

– Ja. Det är det ibland. Men jag...

Sång:

*Skriver i sanden med blad som har ruvat
på krafter jag aldrig förut har känt
Om känslan av kärlek som rusar och rister
i kroppen, det är nå't stort som har hänt*

*Jag skriver i vattnet med blod som har runnit
i själar som jagat demoner på flykt
Om rösten som säger att "nu har vi vunnit"
Nu finns det ett hus som stjärnorna byggt*

*Av tunga stenar som vi staplat
Lätt som vinden upp i linden*

Här. Nu. Vi. Allt.

Sadistisk mat

Tema – Vuxna med störningar: Utsattheten.

Pojken äter dåligt. Mamman väntar på honom. Hon äter inte själv. Läses lugnt och kyligt.

– Jag har all tid i världen. Det vet du

– Du kommer att äta. Jag lovar.

Tystnad. Hon tittar drömmande ut genom fönstret.

– Molnen är vackra när det har regnat. När det spricker upp.

Plötsligt och argt.

– Sitt ordentligt när du äter!

Tystnad igen.

– Du behöver inte stressa. Jag sitter så bra. *Och du vet att vi inte lämnar någonting på tallriken.*

– Nu kan du ta den lilla biten som du gömt där bakom potatisen. Så ja. Bra. Du kan när du vill!

– Tänk att Linda skall åka till Nice på onsdag. Vet du? Om det inte vore för dig skulle jag följa med.

– I Frankrike äter barnen ordentligt. De vet att det är föräldrarna som bestämmer.

– Lek inte med maten.

Sitter halvt med ryggen mot barnet och tittar omväxlande ut genom fönstret, in i telefonen och på naglarna som hon håller på med.

– Om du är stygg och inte äter lägger jag upp mer fisk. Då får du verkligen något att bita i.

– Vet du att det är 24 grader i Nice. Milt och romantiskt. Dofterna, kaféerna, stränderna... Och männen... Du skulle sett hur de titta...

– Söla inte! Ät! Och gunga inte på stolen.

– Det var så skönt. Nu sitter jag ensam här och kan bara drömma. Tycker du det är rättvist?

- Håll besticken ordentligt. Nej! Nej! Kniven i höger hand.
- Och så den stora potatisen. Du kan dela den om du klarar det.
- Ja. Jag vet att du kräktes igår. Det är därför vi måste träna. Man kan inte kräkas varje gång man äter fisk. Du måste lära dig det. Det är nyttigt med fisk.

Hon sitter igen och tittar på sina naglar.

- Gud, jag måste fixa naglarna. Kan inte se ut så här.
- Vet du att jag gått upp tre kilo. För att jag sitter här och tittar på dig.
- Du vet att du får vara på rummet i kväll om du inte äter. Ingen tv, inga spel. Du får sitta och tänka på vad du gjort. Då kanske du lär dig.
- Men du! Du kan ju vara hos din morbror så följer jag med Linda till Nice.
- Gud. Jag skulle verkligen behöva det. En paus från det här.
- Peta inte Ät!
- Nej du är inte sjuk. Du inbillar dig bara. Så. En potatisbit kvar. Och en bit fin, kall, fisk. Maten blir kall när man inte äter.
- Jag kan faktiskt åka. Du är hos din morbror så åker jag.
- Jag vet att du inte vill. Men du kan inte förstöra allt i mitt liv. Jag måste också få finnas!

Hon tittar ut igen genom fönstret.

- Nu regnar det igen. Och ändå är himlen blå.

Kloka frågor till pappa. Nummer två.***Tema – Barnperspektivet***

- Pappa. Varför äter man djur?
- *Pappa. Varför växer träden uppåt?*
- Pappa. Varför är världen så orättvis?
- *Pappa. Varför är farbrorn där borta så ledsen?*

- Varför är vindruvor giftiga?
- *Varför smälter is?*
- Varför har Anna två mammor?
- *Varför förstör de miljön?*
- Varför får inte barn rösta?
- *Varför är gräset grönt?*
- Kan delfiner tänka? Pappa kan de det? Kan de det? Kan de det?

Minecraft**Tema – Livspusslet.**

Obs: Korta lite. Snabba upp övergången fr realism till surrealism så man inte fastnar mitt emellan. Korta Pulled Pork mm.

Pappa. Två barn.

- Du måste stänga av nu.
- *Bara lite till!*
- Du vet vad vi har sagt. Högst fyrtio minuter om dagen.
- *Bara en grej till.*
- OK. Men högst fem minuter. Annars får du inte spela mer Minecraft den här veckan. Jag är i köket och diskar.

Tre minuter går.

- *Färdig!*
- Bra.
- *Får jag titta på Madicken nu?*
- Visst.

Pappa i köket diskar. Pojken i vardagsrummet.

- *Var är fjärrkontrollen.*
- *Ligger den inte på bordet?*
- *Nej, jag kan inte se den.*

Avbryter diskandet, kommer och letar.

- *Titta under dig i soffan.*
- *Här är den.*
- Bra.

Går och fortsätter diska.

- *Kan jag få vatten.*
- Alldeles strax.

Pappa diskar lite. Häller upp ett glas och levererar det.

- *Finns det äpple?*
- *Du kan hämta själv i köket.*
- *Men det är så spännande...*
- OK. Jag kommer.

Levererar äpplet och återvänder till disken.

- *Pappa? När kommer mamma?*
- Om en timme?
- *Kan jag få en toast.*
- Det vill jag också ha, ropar lillebror. Får jag också se på Madicken.
- Visst. Sätt dig i soffan.

Disken nästan klar. Nu fram med bröd, ost, smör och toastmaskinen. Börjar förbereda smörgåsarna. Telefonen ringer. Letar febrilt efter den. Hinner precis svara. Medan han pratar lägger han i toasten.

- Ja. Hej. Jo. Ja. Vad bra.
- Men du! De skall ha utflykt i morgon. Orientering. Kan du köpa bröd, pålägg, frukt och dricka.
- *Är det färdigt snart?*
- Ja, jo... Men jag visste inte heller. Det var Williams pappa som ringde.
- *Pappa! Hör du inte?*
- Jo, men jag är i telefon.
- Jo jag vet, men nu är det så. Jag lovade köra dem.
- *Pappa!*
- Bra. Okej. Hejdå.
- Visst det är klart snart! (till pojken)

Jobbar snabbt och vant, och levererar toasten till tv-soffan.

- Här kommer maten!
- *Sschhh. Jag hör inte vad de säger.*
- Jag vill ha mer vatten.

Levererar vatten till tv-soffan

- Här har du.
- *Kan du höja ljudet?*

Han höjer ljudet och röjer nu i det nya smulkaoset i köket.

- *Kan jag få en till?*
- Jag med?
- Nej nu får ni ta frukt eller en vanlig smörgås.
- *Neej!*
- Jo. Jag kommer strax med det.

Telefonen ringer igen. I vardagsrummet.

- *Pappa din telefon ringer.*
- Var är den?

- *Här i soffan.*
- Jag kommer.

forts...

- Hallå. Ja. Nej, klockan tio.
- Nej det går inte, jag måste köra barnen till skolan...
- Va? Nej. Är han också sjuk. OK. Jag får kolla med min fru om hon kan köra.
- Ja. Jag ringer tillbaks.

Under tiden har barnen tryckt på paus och gått ut i köket.

- *Pappa. Jag vill ha korv på smörgåsen. Och gurka. Två skivor.*
- Gurkan är slut. Det finns korv och det finns mjukost. Men jag måste först ringa mamma.

Han ringer sin fru.

- Det är jag igen. Du. Kan du köra dem i morgon. Jag...
- *Pappa. Jag vill ha ett äpple och en halv korvsmörgås.*
- Du får vänta lite.

Går ut i köket.

- Nej. Jag vet att det är min vecka. Men nu har chefen också blivit sjuk och det är ett viktigt möte.
- Men skrik inte...
- *Pappa! Du måste skynda dig!*

Till barnen

- Nu lugnar ni ner er!

I telefonen

- Men skrik inte säger jag.
- Det här är sista gången...
- *Pappa! Jag vill ha prinsesstårta istället!*
- Jag med. Och chips.
- *Och lösgodis. Och pop corn.*
- Nu pappa. Nu!
- Nu håller ni käften!
- Nej! Jag skriker åt barnen.
- Det skall du inte bry dig om. För du skiter ju bara i mig. I vad jag känner.
- Jag har fått nog. Jag klarar inte en sekund till.

– Jag vill inte se dig mer. Aldrig mer!

Han slänger på luren

– Och skumbilar och hallonbåtar och marsipangrisar.

– Och Tiramisou.

– Och mjukglass.

– Och Panna Cotta.

– Ja pappa! Panna Cotta!

– Panna Cotta. Panna Cotta! Panna... *(båda skriker extatiskt)*

– Nu är det nog! Jag sade ju till er att dra åt helvete. Så! Ut! Stick!

Han kastar korypaketet efter barnen, vinglar till och river ner mjölkpaketet på golvet.

Telefonen ringer igen.

– Hallå.

– Nej det går inte.

– Vad då måste? Jag måste ingenting! Jag har fått nog av er. Hur ni kör med oss. Jag säger upp mig.

– Ja. Jag menar allvar. Ja. Nu! Direkt. Precis.

– Fy fan.

Han lägger på.

Kören:

– Det är plötsligt helt tyst i köket. Sakta börjar väggarna lysa, som stora ljusskåp. Ett vitt sken fyller rummet.

Barnen kikar in för att se vad som händer. De viskar till varandra:

– *Titta! Han får vingar. Vita vingar.*

– Och nu får han klor. Och han växer.

– *Titta! Han har blivit en jättekatt.*

– Med vingar.

– *Nu öppnar sig taket.*

– Han lyfter. Han flyger iväg.

– *Han ser glad ut.*

– Pappa. Pappa.

– *Titta han är uppe i molnen.*

– Nu blir han mindre och mindre.

– *Försvinner.*

– Nu är han borta.

– Sakta stänger sig taket. Ljuset tonar bort och köket blir sig självt igen. Men ingenting är längre vad det brukade vara.

Tillit och kärlek

Tema – Bli sedd, bekräftad.

om det enda viktiga

Han

- Mamma. Pappa. Det enda som är viktigt fick jag av er: Ni tror på mig.
- Ni var borta mycket. Jobbade jämt. Det var stökigt hemma. Fick klara oss själva. Ni bråkade ganska ofta.
- Men jag vet att vad jag än gör så älskar ni mig, litar på mig, stödjer mig. Jag vet att jag duger för er.

Kören

*Fåglarna sjunger om frihet. Frihet, värme och tröst.
De sjunger inte om gränser. Om påbud, om regler, om tvång.
Fåglarna sjunger om tillit, för där tilliten härskar finns plats för att våga, att kunna, att känna, att bli. Fri.*

*Fåglarna sjunger om närhet. Närhet, värme och tröst.
De sjunger inte om krav. Om hot, kontroll och förbud.
Fåglarna sjunger om kärlek, för där kärleken härskar finns plats för att växa, att vara, att vilja, att bli. Fri.*

//

Är kören för lik huset i skogen med sitt kärleksbudskap? I så fall tag bort den.

Annars: Skulle kören kunna komma innan monologen?

Jobba med denna text lite.

//

Bara en månad gammal***Tema – Trauman***Kören och han

– *Men överdriver du inte nu?*

– Nej. Det har funnits med hela tiden. Ända från början.

– *Vad hände?*

– Vi var tjugo. Hon var bara en månad gammal. Jag var ute och handlade. När jag kom hem och öppnade dörren...

Tystnad

– *Ja?*

– Då låg hon där på golvet. I en... I en förvriden gest.

– *Vem då?*

– Min fru. Hon hade tagit sitt liv.

– *Var var ert barn?*

– Hon låg i sin säng i rummet bredvid och skrek.

– *Men gud...*

– Ja...

Vågorna slår **kolla mer**

Tema – Trauman och att man går vidare

Vågorna slår, de ser våra liv
Vet att vi fick, väldigt blandade kort
Vågorna slår, de minns varje giv
Vet att det blev inte alls som vi trott

Vågorna bråkar, de bryter sig loss *(vågorna hörs?)*
De säger att livet, är alldeles kort *(är väldigt kort)*
Vågorna bråkar, de talar till oss
De sjunger om tiden, vi vänder oss bort *(pratar)*

Vågorna ser horisonten längst ut
Känner den väl, den är deras hem
Vågorna ser, att vi lyssnar till slut
De känner oss nu, är en god vän

Vågorna längtar, de är som ett torg
Där gråten och tårarna rinner i ström
Vågorna längtar, de delar vår sorg
som står där när olyckan krossat en dröm

Vågorna tryter, de stannar, de vill
Hjälpa oss bryta vårt kaos itu
Vågorna tryter, nu står vinden still
Då tystnar vår oro, vi är här och nu *(vi en stund)*

Vågorna stillnar, som glimrande träd
Lyssnar på tiden, som äntligen är
Vågorna stillnar, och vi följer med
För rummet av siden, är äntligen här

Vågorna ryser, för där inne i
Står tiden i brand, vid drömmarnas rand
Vågorna ryser, de kan ej förbli
Levande längre, de släpper vår hand

Ej med!

((Vågorna skummar, Vågorna bryter))
Vågorna hörs, de talar om oss
Vågorna bråkar, nu kastar de loss
Säger att livet är alldeles kort
Sjunger en sång, vi vänder oss bort))

STRUKET

Stor flicka nu

Tema – Vuxna/barn med störningar. Barnperspektiv. Utsattheten.

Mamman

– Vi var på lekplatsen. Hon var väl två, knappt två år. Hon lekte mest själv. Jag pratade i telefon. Nästan hela tiden. När vi skulle gå ville hon inte. Hon blev så där barnslig. Jag började gå.

– Kom nu. Vi skall gå hem. Kom!

Den trötta lilla flickan står trumpet kvar.

– Sluta tramsa. Kom nu. Vi skall hem och äta.

– Kom!

– Då kommer hon springande mot mig med sitt leende och armarna lyfta precis som om vi skulle kramas.

(Flickan springer mot mamman med armarna lyfta mot en kram och med ett leende på läpparna.)

– Mamma!

– Nej! Du är stor flicka nu!

– Mamma!

Flickan vill upp i mammas trygga famn, men mamma svarar

– Du vet vad vi har sagt.

– Mamma!

– Nej!

– Mamma. Mamma! *(Dessa "mamma" sjungs samtidigt som mammans kommentarer.)*

– Du är stor flicka och kan gå själv!

– Mamma!

– Nu slutar du!

– Mamma. Mamma!

– Jag lyfter inte upp dig hur mycket du än tjarar. Jag får ont i ryggen.

– Men Mamma...

– Det var du som ville gå ända hit bort! Nu är du tyst och går själv.

– Men...

– Sluta! Sluta säger jag! Nu går jag! *(går iväg)*

– Mamma. Mamma. Mamma...

Flickan vandrar trumpet tio meter bakom. Ensam. Så småningom kommer hon i kapp och får hålla mamma i handen.

Dottern

"Mamma! Varför kunde du inte lyft upp mig? Varför lyfte du mig inte? Jag blev ju alldeles kall inuti. Kall och ledsen. Jag vet att du mädde dåligt de åren. Men jag förstår ändå inte. Jag var ju så liten. Och det gjorde så ont. Snälla mamma! Varför, varför, varför?"

//Är detta upprepning. Sökandet efter mamman som inte finns. Är med i "Tre generationer" och i "Du kanske skulle haft det bättre utan oss." Skall vi stryka någon? Denna??//

Tillåt mig skratta

– Ni som inte har barn. Och klagar på att ni aldrig har tid. Att ni aldrig får känna någon frid.
Tillåt mig skratta: Ha ha ha ha ha ha ha ha. Ho ho ho ho hooo.

– Ni har all tid i världen. Även om ni jobbar nio till fem, finns där massor av tid när ni kommit hem.

Tillåt mig att le: Ha ha ha ha ha ha ha ha. Ho ho ho ho hooo.

– Ni bara sitter där. Beklagar ert missmod, har inget sting. Deppar, blir trötta av ingenting.
Ja tillåt mig en sista gång: Ha ha ha ha ha ha ha ha. Ho ho ho ho hooo.

(komma senare, t.ex. efter korgen i skogen. Eller strykas.)

(STRUKET

– Ni kan komma från jobbet. Ta en tupplur, låt tiden stå still. Sen gör ni själva precis det ni vill.

Tillåt mig ett flin. Ha ha ha ha ha ha ha ha. Ho ho ho ho hooo.)

Ibland glömmer jag

Barnet. Pappan, kursiv

- Hur har du det? Var är du? Vad gör du? Ser du mig?
- Ibland tänker jag att han skall komma. Det är ju kalas. Han brukar vara med. Men så kommer jag ihåg. Han är ju död.
- Jag glömmer bort det. För du finns ju kvar i mig, hos mig. Det finns så mycket vi kunde säga till varandra.
- Du kunde väl ändå dyka upp någon enda gång. Kan du inte det?
- *Hmm... Hmm... Hallå. Hej. Hör du mig? Hör du?*
- Pappa! Pappa! Du lever!
- *Nej min älskling. Jag lever inte och jag kan inte gå på kalas. Men jag ser och hör. Klarare och vackrare. Är med dig hela tiden. Är så stolt över dig.*
- Men var är du? Var finns du?
- *Jag finns inte. Det bara är. Jag vet inte var. Det är lätt, luft, klart och högt och man ser allt, man känner allt, man är allt och det är frid. Frid och ett lugn fyllt av mening.*
- Men jag skulle så gärna vilja träffa dig...

Kör ensemble

- *Jag ville berätta så mycket mer.*
- Jag ville fråga så mycket mer.
- *Det fanns saker jag aldrig hann säga.*
- Det fanns saker jag aldrig fick höra.
- *Men det blev ändå mycket vi fick.*
- Vi kom ändå långt med varann.
- *Och nu skall du vidare på din vandring.*
- Och jag bär med mig att du finns.
- *Långt här borta är stilla och skönt.*
- Sen så kommer jag till dig.
- *Så skall det bli, men det är ännu långt till dess.*
- Det hoppas jag också.
- *Många år skall ännu gå.*
- Men nu vet jag var du finns.
- *Långt, långt borta i ingenting.*
- Nånstans dit jag också skall.
- *Långt, långt borta i ingenting.*
- Där luften är klar och sikten fri.
- *Ingenting. Ingenting.*
- Luften klar. Sikten fri.

Bamsefar

Barnkören reser sig och sjunger en sång.

Den stora flugan surrar
Den gröna kossan kurrar
Den galna björnen hurrar

Hurra, hurra för Bamsefar som är så snäll och rar
Som inte tar sig ton sådär, och sjunger någon falsk fanfar

Stilla glider moln förbi, gröna som en dimmig dal
Nu när skogens barn skall bli, utan några andra val
Än att följa med sin far, på den mörka väg han tar.

Ut i livet på en resa. Som skall göra alla hesa
När de skriker Nej, nej, nej! Jag vill inte gå med dig!

Kroppen minns. Det är där det finns. Inuti. Dit inget når.
Tiden går. Åren slår. Kanske läker de ett sår.

Hipp, hurra för Bamsefar som är så snäll och rar.

Uppdraget

Varannan. Två personer.

- *Du skall visa respekt.*
- *Du skall sätta gränser.*
- *Du skall lyssna, skydda och vara bestämd.*
- *Du får inte låta barnen ta över.*
- *Du måste vara konsekvent.*

- *Du skall kontrollera.*
- *Du skall släppa*
- *Du skall vara dig själv.*
- *Vara tillåtande, uppmuntrande, vara nära*

- *Du skall ge plats och göra så den andre blir sedd.*
- *Och samtidigt se till dina egna behov.*
- *Du får inte bli arg.*

Båda:

- *Du måste älska, älska, älska, älska.*

*Lite dubbel i tonen. Är det lite läbbigt eller är det fint?
Ligger nära "Ingen Metod". Se upp med placering.*

(– Du är en förebild.) borttagen